

QISHLOQ XO'JALIGI IQTISODIYOTINI RIVOJLANTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING O'RNI.

Nazarova Maryam Sharipovna

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti "Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi" kafedrasi katta o'qituvchisi

Turdimurodov Otabek Rustamjon o'g'li

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti "Iqtisodiyot" fakulteti talabasi

Annotatsiya: *Shiddat bilan rivojlanib borayotgan hozirgi davrda qishloq xo'jaligiga talab keskin oshib bormoqda. Ammo annanaviy qishloq xo'jaligi bu ehtiyojni qondirishga qodir emas. Aynan shuning uchun aqilli qishloq xo'jaligi bizga kerak, u bu muammoni ko'proq daromad va tejamkorlik asosida hal qilishga qodir.*

Kalit so'zlar: *GPS, Aqilli qishloq xo'jaligi, suniy yo'ldosh, IT-texnologiyalari, "Aniq dehqonchili", Intelektual ferma, Xalqaro Buxgalteriyani standartlari.*

Аннотация: *В современный бурно развивающийся период резко возрастает потребность в сельском хозяйстве. Но традиционное сельское хозяйство не способно удовлетворить эту потребность. Вот почему нам нужно умное сельское хозяйство, которое может решить эту проблему за счет увеличения доходов и сбережений.*

Ключевые слова: *GPS, Умное сельское хозяйство, спутник, ИТ-технологии, «Точный фермер», Интеллектуальная ферма, Международные стандарты бухгалтерского учета.*

Abstract: *In the modern rapidly developing period, the need for agriculture is sharply increasing. But traditional agriculture is unable to meet this need. This is why we need smart agriculture, which can solve this problem by increasing income and savings.*

Key words: *GPS, Smart agriculture, satellite, IT technologies, Precision farmer, Intelligent farm, International accounting standards.*

21-asr axborot texnologiyalar va rivojlanish asri. Insonlarning oshib borayotgan ehtiyojlari va uning ko'payishi bevosita tabiatga tasir qilib kelmoqda va turli xil muammolarni keltirib chiqarmoqda. Shulardan biri bu oziq-ovqat tanqischiligi. 2050-yilga borib Yer sayyorasi aholisi 9,6 milliardga yetib, oziq-ovqatga bo'lgan ehtiyoj 70 foizga oshishi kutilmoqda. Bu esa o'z navbatida qishloq xo'jaligi oldida cheklangan yer resurlari, suv tanqischiligi kabi muammolarni keltirib chiqaradi.

Qishloq xo'jaligini raqamli texnologiyalar asosida rivojlantirish bu muammolarni yechimi bo'lishi mumkin. Bugungi kunda respublikamiz Prezidenti tomonidan qishloq xo'jaligini raqamlashtirish, qishloq xo'jaligi subyektlari o'rtasidagi o'zaro munosabatlarda bozor tamoyillarini joriy etish, zamonaviy resurs tejovchi va intensiv agrotexnologiyalarni joriy etishga alohida e'tibor qaratilmoqda. GPS – qabul qiluvchi

qurilmalar va o'zgaruvchan tezlikdagi texnologiya tizimi butun dunyoda rivojlanib borayotgan aqilli qishloq xo'jaligida avtomatlashtirilgan tizimlar va texnologiyalarning rivojiga salmoqli xissa qo'shib kelishmoqda. Butun dunyo bo'ylab tobora ko'proq qishloq xo'jaligi ishlab chiqaruvchilari GPS navigatsiya tizimidan foydalanishayabdilar va suniy yo'ldosh va dronlar malumotlaridan foydalanishayabdi. Zamonaviy texnologiyalar foydasi juda ulkan bo'lgani bilan ular biroz qimmat, shu jihatdan ularning keng tarqalishi biroz qiyin bo'lyabdi. Ammo tahlillarga ko'ra qishloq xo'jaligida raqamli inqilob yaqinlashib kelmoqda va bunga asosiy turkilardan biri boshqaruvchisiz transport vositalari rivojlanishi va bu qishloq xo'jaligida ishchi kuchi muammosini ham tizimli hal qiladi.

2017 yilning 29-noyabrida muhtaram Prezidentimiz SH.M.Mirziyoyev «Innovatsion rivojlanish vazirligini tashkil etish to'g'risida»gi farmonga imzo chekkan edi. Farmonga ko'ra, qishloq xo'jaligiga innovatsiyalarni joriy etish sohasida eng avvalo, mavjud yer, suv va boshqa tabiiy resurslardan oqilona foydalanish imkonini beruvchi «Aqlli qishloq xo'jaligi» konsepsiyasiga asoslangan qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishining zamonaviy sinalgan shakllarini joriy etish, agrar sektorda qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishini maksimal darajada avtomatlashtirish, hosildorlikni jiddiy oshirish va moliyaviy ko'rsatkichlarni yaxshilash, shuningdek, mamlakatimiz oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlash imkonini beruvchi innovatsion g'oyalar, ishlanmalar va texnologiyalarni joriy etishga ko'maklashish kabi vazifalar vazirlikning asosiy faoliyat yo'nalishlari etib belgilandi. Ekologik vaziyatning yomonlashishi, energiya vositalarining qimmatlashuvi va yer unumdorligining pasayib ketishi talab darajasidagi oziq-ovqat ishlab chiqarishga jiddiy to'siq bo'lmoqda. Bu muammolarni boshqarish uchun "narsalar interneti" konsepsiyasi va shu kabi zamonaviy texnologiyalar va innovatsion yechimlar, qisqacha aytganda aqilli qishloq xo'jaligi orqali hal etish mumkin. Bugungi kunda IT-texnologiyalarini donli ekinlarni yetishtirishda faol qo'llanilib kelinmoqda va bu "aniq dehqonchilik" nomi bilan atalib kelinmoqda.

Rivojlangan mamlakatlarda qishloq xo'jaligi xo'jaliklari IT-texnologiyalarini o'z sohalarida aktiv qo'llab kelishmoqda. Turli datchiklar, sun'iy yo'ldoshlardan olingan ma'lumotlar va mobil ilovalar shular tarkibiga kiradi. Ular yordamida urug'larni ekish, sug'orish, chopiq qilish, daladagi hosilni yig'ib olish uchun eng qulay vaqtni aniqlash mumkin. Yetkazib berishning qulay va tezkor marshrutini tanlash, mevalarni sifatli saqlash uchun omborlarni nazorat qilish muammosiz. Haridorlar bilan aloqa o'rnatish, yangi bozorlarga chiqish, oldindan buyurtmalar olish kabi imkoniyatlar iqtisodiy rivojlanishni ta'minlab beradi. Mobil ilovalar va datchiklar orqali keyingi yilda qaysi mahsulot talabgir bo'lishini bilish va aynan shu mahsulotni yetishtirishi mumkin. Bu esa o'z navbatida bozordagi talab va taklifning muvozanatini ham taminlab beradi. Bundan tashqari u talabgir mahsulotni yetishtirish uchun investor topishi ham ancha ossonlashadi. Bundan tashqari tayyor savdo bozorlari va aniq xaridorlardan kelib tushgan talab orqali fermer mahsulotini ozi istagan narxda o'zi istagan haridorga

sotish imkoniyatiga ega bo'ladi. AQSH , Xitoy , Hindiston , Kanada , Isroil kabi dalatlar agrostartaplarga aktiv investitsiya jalb qilayotgan davlatlar hisoblanadi. Respublikamizning agrar sohadagi imkoniyatlardan kelib chiqib bu sohani rivojlantirishimiz kerak va shartdir. Ko'plab fermer xo'jalikalri o'z mahsulotlarini arzonga sotishadi. Bunga sabab fermerlar logistika , eksport-import shartnomalarini o'rganib chiqish va yangi bozorlarni izlash borasida qiziqish bildirishmaydi. Zamonaviy qishloq xo'jaligi bu muammolarni ortiqcha muammolarsiz hal etishda juda katta yordam beradi. Xarajatlarni qisqartirish , samaradorlikni oshirish har qanday daraja va yo'nalishdagi zamonaviy qishloq xo'jaligi korxonasini rivojlantirishning asosiy maqsadidir.

Qishloq xo'jaligi zamonaviy texnologiyalarining tarqalishi sust. Bunga sabab esa ularning narxida va ularni qondiruvchi katta investitsiyalarning yo'qligida. Qishloq xo'jaligi holdinglari ham hatto innovatsiyalarni joriy qilishni bosqichma bosqich , moliyaviy yuklarni taqsimlab , kredit olishdan qochgan holda amalga oshirishmoqda. Intelektual fermalarda boshqaruvchisiz transportlar rivojlanib bormoqda. Traktor va yuk mashinalariga o'rnatilgan o'zi yurar tizmlar inson omilini kamaytiribgina qolmay don va yoqilg'i o'g'irligini ham to'xtatadi. Bundan tashqari kamera va yuqori sezuvchi sensorlar bilan ta'minlangan uchuvchisiz uchish aparatlari , ular bir necha soat davomida xo'jalikda tadqiqot olib borishlari , yig'gan malumotlari asosida 3D formatdagi maydonlarning elektron haritasini yaratishi , vegetatsiya indeksini hisoblash , yerni himoyalash kabi muhim vazifalarni amalga oshirishi mumkin. Datchik va sensorlar intellektual fermaning muhim qisimlaridan hisoblanadi. Ular butun xo'jalikdagi ob'yektlar holatini , tuproqning namlik darajasi , harorat , o'simlikning , sog'lomlik darajasi , yonilg'i zaxirasi va shu kabi muhim ma'lumotlar haqida uzluksiz ma'lumot berib turishadi. Datchiklar o'simlik va hosildorlik , tabiiy xilma-xillik haqida , sensorlar tuproq tizimining asosiy xususiyatlari haqida ma'lumot berib turishga ixtisoslashgan. Bular esa hosilni saqlash va to'liq yetishtirishga juda katta yordam beradi. Bu texnikalarni chorvachilik va baliqchilikda ham yuqori samara bilan ishlatsa bo'ladi. Qoramollarning holati , sut sog'ish vaqti , homladorligi , kasallik belgilarinin aniqlash mumkin. Ma'lumotlarga qaraganda dunyo bo'yicha 70 foiz toza suv qishloq xo'jaligiga sarlanar ekan. Uning 60 foizi esa isrof bo'lib ketar ekan. Bu muammoni ham intellektual tizim orqali hal qilish mumkin. Tizim fermerga suv nasoslarini masofadan boshqarish , yetishmovchiligi haqida oldindan habar topishi mumkin. Hindistonda "Nano Ganesh" mobil ilovasi bu borada ishlaydi va ular bu orqali suv , mablag' va vaqtni tejab qolishga erishganlar. Chilida ham bu borada yuqori yutuqlar mavjud. Ular meva plantatsiyalarini datchiklar orqali sug'orishmoqda va bu ularga suv sarfini 70 foizga kamaytirishga yordam berdi. Bundan tashqar NASA AQSH geologiya xizmati bilan xamkorlikda sun'iy yo'ldosh orqali mamlakatdagi tuproq namligi haqida ma'lumotlarni olishgan.

Mamlakatimiz Markaziy Osiyoning qulay xududida joylashgan. Respublikada yillik samarali temperatura 26-30° ni tashkil etib, quyoshli soat 3600 dan ortiq bo'lib,

bir yilda birnecha marta hosil olish imkonini beradi .O'zbekistonning jami yer maydoni 44.4 mln. gektar (2004 y.) bo'lib, shundan 50,8 foizini turli xildagi qishloq xo'jalik korxonalarini, tashkilotlari hamda dehqon xo'jaliklari foydalanadilar: ularning yig'indisi mamlakat qishloq xo'jaligini tashkil etadi. Mamlakatimizda qishloq xo'jaligini rivojlantirish uchun hamma shariot mavjud , ammo qishloq xo'jaligining asosiy qismi hali ham an'anaviy usuldan foydalanib kelmoqda. Bu esa o'sib borayotgan oziq-ovqat talabiga tenglasha olmaydi. Mamlakatimizda dehqon va fermer xo'jaliklarining ko'p qismi aqilli qishloq xo'jaligidan bexabar. Birinchi navbatda ularning bu boradagi huquqiy savodxonligiga kuchli e'tibor qaratishimiz lozim. Bundan dehqon va fermerlar aqilli qishloq xo'jaligi qiziqishlari oshadi va uni o'z xo'jaliklarida tatbiq qilishga harakat qilishadi. Ammo bu oson emas. Shu bois davlatni bu sohaga katta miqdorda subsidiyalar ajratishi va kam foiz stavkalari asosida imtiyozli kreditlar berishi bu sohani rivojiga yanda katta hissa qo'shadi. Bundan tashqari fermer va dehqonlar investorlarni jalb qilishga harakat qilishi ham jiddiy turtki bo'ladi. Bunda mamlakatimiz investorlarga yanaga kuchliroq sharoit yaratib berishi kerak. Xalqaro Buxgalteriyani standartlarini mamlakatimizda rivojlantirish bunga bir misol bo'ladi. Mamlakatimiz qadim ulkan tarixga ega va butun dunyodan yurtimizda qiziqib keluvchi sayyohlar oqimi oshib bormoqda. Klegan sayyohlarga mamlakatimizning qishloq xo'jaligidagi salohiyatini ko'rsatib berishimiz kerak. Bu o'z navbatida investorlar ko'lamini oshishiga ijobiy ta'sir o'tkazadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATIGA:

35. 2020-yil 26-martdagi "Iqtisodiyotni kambag'allikni qisqartirishga oid Davlat siyosatini tubdan yangilash chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5975-sonli farmoni
36. 2020-yil 26-martda O'zbekiston Respublikasi Respublikasi "Iqtisodiy taraqqiyot va kambag'allikni qisqartirish vazirligi hamda uning tizim tashkilotlari faoliyatini tashkil etish to'g'risida"gi qarorlar
37. Alikulov, A. I., & Bakhriev, M. (2023). IMPROVING THE ACCOUNTING OF THE COSTS OF MODERNIZATION AND REPAIR OF KEY EQUIPMENT IN AGROCLUSTERS. *International Journal Of Literature And Languages*, 3(11), 14-19.
38. Nazarova, M., & Kazakova, Z. (2023). Paxta-to 'qimachilik klasterlarida sotish baholarining tahlili.
39. Kazakova, Z. S., & Aslonov, X. (2023). QISHLOQ XO 'JALIGINI RIVOJLANTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI O 'RNI. *The Journal of Economics, Finance and Innovation*, 391-398.
40. Salaxiddinovna, K. Z. (2023). Methodology of Teaching Economics and Accounting in a Market Economy. *Periodica Journal of Modern Philosophy, Social Sciences and Humanities*, 18, 66-68.

41. Alikulov, A. M., & Toshpulatov, J. (2023). Agroklastarlarda moliyaviy natijalar hisobini xalqaro standartlar asosida takomillashtirish masalalari.
42. Alikulov, A. I., & Bakhriev, M. (2023). IMPROVING THE ACCOUNTING OF THE COSTS OF MODERNIZATION AND REPAIR OF KEY EQUIPMENT IN AGROCLUSTERS. *International Journal Of Literature And Languages*, 3(11), 14-19.
43. Аликулов, А. И. (1993). Совершенствование учета затрат на производство, переработку и исчисление себестоимости продукции хлопка-сырца в хлопковом комплексе (на примере хлопководческих хозяйств и хлопкоочистительных заводов Самаркандской области).
44. Эшмурадов, У. Т. (2022). СОТИШ ЖАРАЁНЛАРИНИНГ МОЛИЯВИЙ ҲИСОБОТНИНГ ХАЛҚАРО СТАНДАРТЛАРИ БЎЙИЧА ТРАНСФОРМАЦИЯСИ МАСАЛАЛАРИ. *Архив научных исследований*, 2(1).
45. Tashmurotovich, E. U. (2023). IMPROVEMENT ACCOUNTING OF PROCESS REALIZATION IN FARM ENTERPRISES. *JOURNAL OF VETERINARY SCIENCE*, 6(5), 20-28.
46. Olimjonovna, J. R. D., & Tashmurotovich, E. U. B. (2023). AGROKLASTERLARDA KAPITAL SARFLAR HISOBINI TASHKIL ETISHNING NAZARIY ASOSLARI. *MASTERS*, 1(1), 112-118.
47. Ixtiyorovich, Q. L. A., Shavkat o'g'li, I. R., & Tashmurotovich, E. U. B. (2023). XARAJATLAR HISOBIDA QO'LLANILADIGAN ATAMALAR MOHIYATI TAHLILI VA ULARNI TIZIMLASHTIRISH. *MASTERS*, 1(1), 127-131.
48. Eshmurotov, U. B. (2023). Sotish jarayonlari hisobini buxgalteriya hisobining xalqaro standartlari asosida takomillashtirish.
49. Mardiyevna, S. G., & Abdusamatovich, J. J. (2022). SANOAT 4.0 KONSEPSIYASI VA UNGA TA'SIR ETUVCHI RISKLAR. *Current Issues of Bio Economics and Digitalization in the Sustainable Development of Regions (Germany)*, 712-721.
50. Пардаева, О. М., & Жавманов, Ж. А. (2023). СНИЖЕНИЕ УРОВНЯ БЕЗРАБОТИЦЫ ПУТЕМ ВОВЛЕЧЕНИЯ НАСЕЛЕНИЯ НА САМОЗАНЯТОСТЬ. *PEDAGOG*, 6(4), 568-574.
51. Жавманов, Ж. А., & Уралов, Б. М. (2023). Методология оценки и измерения бедности населения. *Pedagog*, 6(11), 237-246.
52. Abdusamatovich, J. J. (2023). THE POPULATION WISHES FOR POVERTY REDUCTION AND EMPLOYMENT. *JOURNAL OF ECONOMICS AND BUSINESS MANAGEMENT*, 6(5), 26-38.
53. Жавманов, Ж. А., Хотамов, А. А. У., & Амонов, С. Т. У. (2023). ПЕРСПЕКТИВЫ ИЗВЕДЕНИЯ НАСЕЛЕНИЯ ОТ БЕДНОСТИ. *JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY BULLETIN*, 6(5), 193-203.
54. Жавманов, Ж. А., & Муродкулов, Ж. Х. (2023). ФАКТОРЫ БЕДНОСТИ В СТРАНАХ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ. *PEDAGOG*, 6(11), 247-254.
55. Жавманов, Ж. А. (2023). СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ОПРЕДЕЛЕНИЯ КРИТЕРИЕВ БЕДНОСТИ. *JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY BULLETIN*, 6(5), 306-318.

56. Kozimbek G'anijon o'g, M., & Abdusamatovich, J. J. (2023). KAMBAG'ALLIKNI BARTARAF ETISHNING XORIJIY TAJRIBALARI VA UNDAN MAMLAKATIMIZDA FOYDALANISH IMKONIYATLARI. *JOURNAL OF VETERINARY SCIENCE*, 6(5), 1-11.
57. Erkin o'g, D. S. M., & Abdusamatovich, J. J. (2023). KAMBAG'ALIKNI BARTARAF ETISH BO'YICHA ERISHILGAN NATIJALAR. *JOURNAL OF VETERINARY SCIENCE*, 6(5), 12-19.
58. Жавманов, Ж. А., Уралов, Б. М., & Очилова, М. Т. (2024). ФИНАНСОВО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ МЕХАНИЗМЫ РЕАЛИЗАЦИИ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ. *O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI*, 2(26), 240-250.
59. Makhmudovich, U. B., Abdusamatovich, J. J., Tashtemirovna, O. M., & Ugli, F. U. K. (2024). TAXATION OF INDIVIDUAL ENTREPRENEURS AS A FORM OF STATE REGULATION OF SELF-EMPLOYMENT. *O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI*, 2(26), 232-239.
60. Abdusamatovich, J. J., Makhmudovich, U. B., Tashtemirovna, O. M., & O'g'li, F. U. X. (2024). O 'ZBEKISTONDA INNOVATSION IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHNING GLOBAL TENDENSIYALARI. *O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI*, 2(26), 222-231.
61. Жавманов, Ж. А., Уралов, Б. М., Очилова, М. Т., & Файзуллаев, У. Х. У. (2024). НАЛОГООБЛОЖЕНИЕ ИНДИВИДУАЛЬНЫХ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЕЙ КАК ФОРМА ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ САМОЗАНЯТОСТИ. *SO'NGI ILMIY TADQIQOTLAR NAZARIYASI*, 7(1), 369-378.
62. Очилова, М. Т., Уралов, Б. М., Жавманов, Ж. А., & Файзуллаев, У. Х. У. (2024). РАЗРАБОТКА МОДЕЛИ РАЗМЕЩЕНИЯ И СПЕЦИАЛИЗАЦИИ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА В РЫНОЧНОЙ ЭКОНОМИКЕ В САМАРКАНДСКОЙ ОБЛАСТИ. *SO 'NGI ILMIY TADQIQOTLAR NAZARIYASI*, 7(1), 379-386.
63. Уралов, Б. М., Очилова, М. Т., Жавманов, Ж. А., & Файзуллаев, У. Х. У. (2024). СОСТОЯНИЕ РАЗВИТИЯ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ В УЗБЕКИСТАНЕ. *SO 'NGI ILMIY TADQIQOTLAR NAZARIYASI*, 7(1), 387-395.
64. Ilyos, A., & Uralov, B. Investment Strategy as a Factor of Innovation in Uzbekistan. *JournalNX*, 453-456.
65. Uralov, B., & Ishturdiyev, H. (2023). O 'zbekistonda hududlar kesimida raqamli iqtisodiyotning rivojlanish holati.
66. Makhmudovich, U. B., Baxtiyorovich, B. M. Z., & Ikrom o'g'li, A. H. (2024). RAQAMLI IQTISODIYOTNI AMALGA OSHIRISHNING MOLIYAVIY IQTISODIY MEKANIZMLARI. *JOURNAL OF ECONOMICS AND BUSINESS MANAGEMENT*, 7(1), 52-62.
67. Иштурдиев, Х. А. (2023). Совершенствование учета финансовых результатов в агрокластере. *Научный Фокус*, 1(7), 700-708.

68. Murodovich, G. R., & Hassan, I. (2023). IMPROVEMENT OF ACCOUNTING AND AUDIT OF FINANCIAL RESULTS IN BUSINESS ENTITIES. *Finland International Scientific Journal of Education, Social Science & Humanities*, 11(4), 1586-1592.

69. Uralov, B., & Ishturdiyev, H. (2023). O 'zbekistonda hududlar kesimida raqamli iqtisodiyotning rivojlanish holati.

70. Yuldashev, S., & Ishturdiyev, H. (2023). Qishloq xo 'jalik korxonalarida xarajatlar hisobi va mahsulot tannarxini takomillashtirish masalalari.

71. Гайбуллаев, Р. М., & Иштурдиев, Х. (2023). ХЎЖАЛИК ЮРИТИШ СУБЪЕКТЛАРИДА МОЛИЯВИЙ НАТИЖАЛАР ҲИСОБИ ВА АУДИТИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ. *World of Science*, 6(4), 345-351.

72. Абдигаппарович, И. Х., & Юлдашев, Ш. Х. (2024). ВОПРОСЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ УЧЕТА ЗАТРАТ И СТОИМОСТИ ПРОДУКЦИИ НА СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ. *SO 'NGI ILMIY TADQIQOTLAR NAZARIYASI*, 7(1), 361-368.

73. Narziyeva, G., & Raximova, U. (2023). Superior directions, modern trends and prospects for the development of the financial market.